

┌ SYLWIA JUŹWIAK ─┐

Prawnik, absolwentka Wydziału Prawa
i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego.
Konsultant jednostek sektora finansów publicznych,
w tym ośrodków pomocy społecznej.

Schronienie dla bezdomnego –

procedura kierowania do schroniska

Znowelizowane przepisy art. 48a ustawy o pomocy społecznej, ustalające zasady udzielania schronienia osobom bezdomnym, obowiązują od czterech lat. Nadal jednak postępowanie OPS-ów w sprawach udzielania schronienia bezdomnym bywa poddawane krytyce organów kontroli oraz nadzoru.

Z informacji o wynikach kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w 2019 r. w OPS-ach i placówkach udzielających schronienia osobom bezdomnym (informacja o wynikach kontroli „Działania wspierające i aktywizujące osoby bezdomne”, Nr ewidencyjny: P/18/096, z dnia 4 maja 2020 r., <https://www.nik.gov.pl/kontrole/P/18/096/>) wynika, że stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości spowodowały sformułowanie następujących wniosków końcowych kierowanych do OPS-ów:

- zapewnienie możliwości udzielenia tymczasowego schronienia we wszystkich ustawowych formach;
- zlecenie zadania zapewnienia schronienia osobom bezdomnym w trybie zgodnym z obowiązującymi przepisami;
- zlecenie zapewnienia tymczasowego schronienia podmiotom mającym możliwości świadczenia zleconych usług;
- kierowanie osób bezdomnych do schronisk na podstawie decyzji administracyjnych, po wcześniejszym przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych i zawarciu kontraktów socjalnych;
- szersze korzystanie z możliwości opracowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności;
- finansowanie kosztów udzielenia tymczasowego schronienia osobom bezdomnym, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- przekazywanie wojewodom danych do rejestrów miejsc, w których gminy udzielają tymczasowego schronienia osobom bezdomnym;
- rzetelne upowszechnianie informacji odnośnie dostępnych form pomocy osobom bezdomnym w Biuletynie Informacji Publicznej.

Z kolei wnioski kierowane do organizacji pozarządowych zapewniających tymczasowe schronienie dotyczą:

- niepobierania opłat za pobyt w schronisku bezpośrednio od osób bezdomnych, które zostały skierowane przez OPS lub OPS współfinansował koszty ich pobytu;

- rozważenia możliwości szerszego korzystania z instytucji indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności;
- zatrudniania osób na stanowiskach kierowników schronisk dla osób bezdomnych spełniających wymagania określone w przepisie art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej;
- dostosowania prowadzonych placówek zapewniających tymczasowe schronienie do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie standardów z 2018 r. w ustawowym terminie.

Zapewnienie możliwości udzielania tymczasowego schronienia we wszystkich ustawowych formach

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym jest udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Z kolei, po myśli art. 48a ust. 1 ustawy, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w:

- 1) noclegowni,
- 2) schronisku dla osób bezdomnych albo
- 3) schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Dodatkowo, tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące (art. 48a ust. 4 ustawy).

Ideą, którą kierują się zarówno NIK, jak i Ministerstwo, jest to, aby każda gmina zapewniła „swoim” bezdomnym możliwość schronienia w każdej z czterech wymienionych placówek.

Wynika to wyraźnie zarówno z przywołanej powyżej informacji NIK o wynikach kontroli, jak również z wytycznych MRPiPS z kwietnia 2017 r. i z kwietnia 2018 r. (dostępne na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-podlaski/wytyczne-w-zakresie-pomocy-osob-bezdomnym>).

Zadanie polegające na zapewnieniu schronienia osobom bezdomnym gmina może zrealizować na kilka sposobów:

- utworzenie jednostki budżetowej, której statutowym zadaniem będzie udzielanie schronienia osobom bezdomnym,
- zawarcie porozumienia międzygminnego z gminą, która zadanie to realizuje, a ma możliwość przyjęcia osób bezdomnych z innej gminy/innych gmin,
- zlecenie realizacji zadania organizacji pozarządowej na podstawie art. 25 ustawy,
- zakup usługi w placówce już prowadzonej przez organizację pozarządową.

Zdaję sobie jednak sprawę z tego, że tworzenie wszystkich typów placówek zapewniających tymczasowe schronienie osobom bezdomnym w każdej gminie w wielu przypadkach jest niecelowe choćby z punktu widzenia ekonomiki – jeśli w gminie (zwłaszcza małej, wiejskiej) jest kilku bezdomnych, to prowadzenie w niej schroniska, noclegowni i ogrzewalni jako jednostek budżetowych gminy stanowiłoby wydatkowanie środków z budżetu nieadekwatne do potrzeb. Pamiętać należy, że schronisko i schronisko z usługami opiekuńczymi to jednostki organizacyjne pomocy społecznej (art. 6 pkt 5 w związku z art. 51 ust. 4 i ust. 5 ustawy

o pomocy społecznej), więc kierownik takiego ośrodka wsparcia musi spełniać wymogi kwalifikacyjne określone w art. 122 ustawy. Nadto zapewnienie bazy lokalowej, jej dostandardyzowanie do wymogów przewidzianych przepisami prawa dla placówek określonego typu, koszt zatrudnienia kierownika jednostki, głównego księgowego (o ile nie ma wspólnej obsługi), pozostałego personelu to wydatki, które znacznie przekroczyłyby koszty, które gmina mogłaby ponieść zapewniając realizację zadania w inny, przewidziany przepisami ustaw sposób.

Stąd też praktykowane jest zawieranie porozumień międzygminnych z gminami, które zadanie takie realizują, a mają możliwość realizacji ich także na rzecz innych gmin. Zgodnie z art. 74 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia jednej z nich określonych przez nie zadań publicznych. Gmina wykonująca zadania publiczne objęte porozumieniem przejmuje prawa i obowiązki pozostałych gmin, związane z powierzonymi jej zadaniami, a gminy te mają obowiązek udziału w kosztach realizacji powierzonego zadania. Aktualnie często praktykowane jest zawieranie takich porozumień pomiędzy gminami sąsiednimi, często położonymi w granicach tego samego powiatu, w którym jedna gmina, z reguły większa, miejska realizuje zadania powierzone przez mniejsze gminy w zakresie prowadzenia ogrzewalni czy noclegowni (przykładowo: porozumienia realizowane przez Gminę Ruda Śląska,

Gminę Miasto Stargard czy Gminę Miejską Kościerzyna). Nie wykluczam jednak możliwości zawarcia takiego porozumienia w zakresie powierzenia zadania schronienia w schronisku dla bezdomnych. Porozumienie w tym zakresie wymaga publikacji w dzienniku urzędowym województwa. Z kolei, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, organy administracji rządowej i samorządowej, zwane dalej „organami”, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej, zwanych dalej „podmiotami uprawnionymi”. Działając na tej podstawie, gmina może zlecić np. stowarzyszeniu czy fundacji realizację zadania polegającego na prowadzeniu wybranej bądź wszystkich form schronienia dla osób bezdomnych. W tym przypadku należy jednak pamiętać o tym, że zadanie takie w określonej lokalizacji organizacja prowadzi wyłącznie na rzecz gminy, która realizację takiego zadania jej powierzyła (to znaczy – wyłączona jest możliwość prowadzenia np. części schroniska jako zadania zleconego, a części w ramach działalności komercyjnej).

Ostatni z wymienionych sposobów zapewnienia realizacji zadania udzielania schronienia to zakup usługi – na podstawie umowy zawartej przez gminę z podmiotem prowadzącym placówkę (wzór umowy – załącznik nr 1). Pamiętać jednak należy, że w sytuacji, gdy podmiot (organizacja pozarządowa) prowadzi placówkę na zlecenie innej gminy na podstawie art. 25 ustawy o pomocy społecznej, to zawarcie umowy na zakup usługi w tej placówce – w mojej ocenie – nie jest możliwy. Wówczas należałoby jednak rozważyć zawarcie porozumienia międzygminnego. Należy także mieć na uwadze okoliczność, że zakup usługi schronienia mieści się w katalogu zamówień publicznych – zgodnie z art. 2 pkt 13 ustawy – Prawo zamówień publicznych, należy przez nie rozumieć umowy odpłatne zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane. Stąd też należy przy zawieraniu takich umów rozważyć, czy będzie to zamówienie zwolnione z regulacji ustawowych, czy też wkroczy się już na grunt tej ustawy z obowiązkiem przeprowadzenia przetargu.

Niezależnie od sposobu, który gmina wybrała do wypełnienia obowiązku realizacji zadania polegającego na zapewnieniu schronienia, wszystkie miejsca zapewnienia schronienia powinny być ujawnione w rejestrze prowadzonym przez wojewodę. Zgłoszeniu będą zatem podlegać zarówno placówki prowadzone przez samą gminę, jak również te, które prowadzone są na zlecenie przez organizacje pozarządowe, bądź przez inną gminę na podstawie porozumienia międzygminnego. Ujawnieniu w rejestrze podlegać będą także miejsca „zakupione” przez gminę na podstawie umowy zawartej przez gminę z podmiotem prowadzącym schronisko. Zgłoszenia do rejestru dokonuje gmina:

- prowadząca placówkę;
- zlecająca na podstawie art. 25 ust. 1 zadanie prowadzenia placówki;
- która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny.

Wzory zgłoszeń zamieszczane są przez wojewodów na stronie BIP każdego urzędu (np. <https://www.szczecin.uw.gov.pl/?type=article&action=view&id=1987>).

Warto także zwrócić uwagę na okoliczność, że (w odróżnieniu np. od DPS-ów) chociaż prowadzenie działalności polegającej na udzielaniu schronienia podlega kontroli wojewody, to samo utworzenie schroniska nie wymaga jego zezwolenia. Zatem zanim zawrzemy umowę na zakup usługi schronienia, warto przeprowadzić rekonesans co do warunków i standardów danego schroniska. Dobrze jest mieć wiedzę choćby o statutowych podstawach podmiotu niepublicznego do prowadzenia tego rodzaju działalności, o tym, czy standardy spełniają wymogi ustawowe. To, że osoba bezdomna przyzwyczajona jest do ekstremalnych warunków, nie oznacza, że mamy dawać przyzwolenie na dalsze ich życie w warunkach urągających godności człowieka i jeszcze ponosić za to odpłatność.

Postępowanie w sprawie udzielenia schronienia

Udzielenie schronienia jako świadczenie z pomocy społecznej powinno następować w trybie przewidzianym w art. 48a ustawy o pomocy społecznej.

Przypomnieć należy, że udzielenie schronienia osobie bezdomnej jest świadczeniem niepieniężnym z pomocy społecznej (art. 36 pkt 2 lit. i ustawy). W przypadku ogrzewalni czy noclegowni – jest świadczeniem nieodpłatnym. Natomiast w przypadku schroniska czy schroniska z usługami opiekuńczymi – odpłatnym lub częściowo odpłatnym (podobnie jak np. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania) na zasadach określonych w art. 97 i uchwale rady gminy.

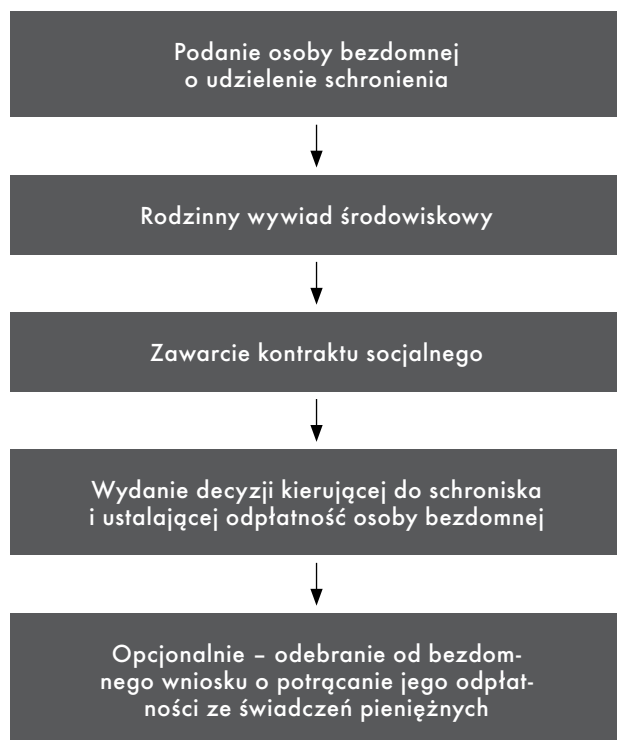
Warto także podkreślić, że poniesione wydatki na świadczenia w postaci schronienia w ogrzewalni lub noclegowni udzielone na podstawie art. 101 ust. 3 nie podlegają zwrotowi przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo miejsce ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały.

PAMIĘTAJ

O ile pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w ogrzewalni lub noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej, a wydatki poniesione za udzieloną pomoc nie podlegają zwrotowi (art. 48a ust. 8 ustawy), o tyle już udzielenie schronienia w schronisku czy schronisku z usługami opiekuńczymi wymaga przeprowadzenia pełnego postępowania.

Aktualnie, zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy, opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.

Zgodnie z art. 48a ust. 2 i ust. 2a ustawy, schronisko dla osób bezdomnych zapewnia całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny. Zatem „idealny” schemat postępowania powinien wyglądać następująco:

► **Schemat 1. Wzorcowy schemat postępowania**

W odniesieniu do podania osoby bezdomnej, wskazać należy, że świadczenia z pomocy społecznej, co do zasady, przyznawane są na wniosek osoby zainteresowanej (bądź innej osoby za zgodą osoby zainteresowanej). Osoba bezdomna powinna zatem najpierw trafić do OPS-u, a nie formalizować swój pobyt już przebywając w schronisku (jak to dotychczas często miało miejsce). Jeśli nie ma schronienia i nie dysponuje decyzją – schronisko albo przyjmuje bezdomnego na własne ryzyko, że za okres od przyjęcia do wydania

decyzji kierującej nie otrzyma opłaty od gminy, albo za ten okres pobierze opłatę od samego bezdomnego (bo nie jest on jeszcze osobą korzystającą ze świadczenia z pomocy społecznej). Jeśli zaś nie ma schronienia i nie jest w schronisku – na czas prowadzenia postępowania powinien móc skorzystać z tych form schronienia, które nie wymagają przeprowadzenia wywiadu i wydania decyzji (ogrzewalnia, noclegownia). Dlatego też istotne jest, aby każda gmina dysponowała jednak wszystkimi formami schronienia przewidzianymi ustawą.

WAŻNE

Rodzinny wywiad środowiskowy pozwoli przede wszystkim na ustalenie, czy w konkretnym przypadku mamy do czynienia z osobą bezdomną. Pamiętajcie bowiem należy, że zgodnie z art. 6 pkt 8 ustawy, osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Dopiero to ustalenie będzie miało kluczowe znaczenie dla rodzaju pomocy, która będzie takiej osobie przyznana, a następnie – dla ustalenia właściwości gminy i ewentualnych zasad ponoszenia wydatków przez gminę.

Wywiad pozwoli także na ustalenie dochodu osoby bezdomnej, ewentualnie także dla spełniania warunków do innych świadczeń (np. zasiłku stałego czy okresowego). W końcu wywiad stanie się też źródłem informacji o innych potrzebach, deficytach i potencjale osoby bezdomnej, kluczowych do zawarcia kontraktu socjalnego.

Zawarcie kontraktu socjalnego jest niezbędną czynnością umożliwiającą skierowanie osoby bezdomnej do schroniska. Z zawarcia kontraktu zwolnieni są jedynie ci bezdomni, którzy kierowani są do schroniska z usługami opiekuńczymi oraz ci, którym schronienia przyznano na podstawie art. 101 ust. 3 (w razie wystąpienia szczególnej sytuacji osobistej lub w sprawach

niecierpiących zwłoki przez organ właściwy ze względu na miejsce pobytu). Odmowa zawarcia kontraktu, po myśli art. 11 ust. 2 ustawy, może stanowić podstawę odmowy przyznania świadczenia.

W aktualnym stanie prawnym kontrakt powinien być zawarty przez OPS kierujący bezdomnego do schroniska. Zdarza się jednak, że w gminie właściwej ze względu na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały nie widziano bezdomnego przez ostatnie kilka czy kilkanaście lat, OPS nie ma więc wiedzy o bezdomnym, jego potrzebach, potencjale, sytuacji osobistej. Dlatego w najnowszym projekcie nowelizacji ustawy o pomocy społecznej (projekt z dnia 8 października 2020 r., dostępny na stronie <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12339152>) proponuje się zmianę dotyczącą OPS-u właściwego do zawarcia kontraktu. Proponuje się dodanie do art. 108 ustępu 1a w brzmieniu:

1a. Kontrakt socjalny z osobą bezdomną zawiera pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie, który odpowiada za realizację oraz ocenę realizacji działań zawartych w kontrakcie. W takim przypadku treść kontraktu socjalnego przed jego zawarciem uzgadnia się z pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na ostatnie miejsce zameldowania tej osoby na pobyt stały.

Dopiero po spełnieniu powyższych czynności, można wydać decyzję kierującą do schroniska (wzór decyzji – Załącznik nr 2).

Właściwość gminy

Zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z art. 101 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, gminą właściwą do udzielania świadczeń z pomocy społecznej jest gmina miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie.

Zasada ta nie wyklucza jednak wyjątków przewidzianych w art. 101 ust. 2 i ust. 3 ustawy. I tak – w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały. Jest to całkowicie uzasadnione, ponieważ z definicji osoby bezdomnej zawartej w art. 6 pkt 8 ustawy wynika, że jest to osoba, która nie ma miejsca zamieszkania rozumianego jako miejsce, w którym koncentruje się centrum życiowe, w którym osoba przebywa z zamiarem stałego pobytu (*vide*: art. 25 k.c.). Zatem w sytuacji, gdy o pomoc ubiega się osoba bezdomna – niezależnie od tego, w którym OPS-ie złoży podanie o pomoc – winno ono trafić (w trybie art. 65 k.p.a.) do OPS-u właściwego dla ostatniego adresu zameldowania takiej osoby.

Poniesione wydatki na świadczenia w postaci schronienia w ogrzewalni lub noclegowni udzielone na podstawie art. 101 ust. 3 nie podlegają zwrotowi przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo miejsce ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały.

Pamiętać należy, że schronisko i schronisko z usługami opiekuńczymi to jednostki organizacyjne pomocy społecznej (art. 6 pkt 5 w związku z art. 51 ust. 4 i ust. 5 ustawy o pomocy społecznej), więc kierownik takiego ośrodka wsparcia musi spełniać wymogi kwalifikacyjne określone w art. 122 ustawy.

I to znów reguła doznaje wyjątku. Bowiem przepis art. 101 ust. 3 ustawy stanowi odstępstwo – w sprawach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie oraz w sprawach niecierpiących zwłoki, osobie bezdomnej niektóre świadczenia (wymienione w art. 37–42 i 47–50 ustawy) przyznaje OPS właściwy dla miejsca pobytu tej osoby. Natomiast rola gminy właściwej ze względu na ostatnie miejsce zameldowania ogranicza się wówczas do obowiązku zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu (art. 101 ust. 7 ustawy). Chociaż nie wynika to z żadnego przepisu, uważam, że dobrą praktyką jest kontakt pomiędzy OPS-ami – tym, który będzie udzielał świadczeń w miejscu pobytu i tym, który jako gmina ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały będzie zwracał wydatki w zakresie wymiany informacji co do zakresu świadczeń, które mają być przyznane bezdomnemu.

Zasady odpłatności za schronienie

Do dnia 4 października 2019 r. obowiązywała zasada, że opłatą za pobyt w ośrodku wsparcia (w tym w schronisku) można było obciążyć jedynie osobę, której dochód przekraczał kwotę kryterium dochodowego. Jednakże po nowelizacji, która objęła m.in. przepisy art. 97 ustawy o pomocy społecznej, zasada ta uległa istotnej zmianie. Aktualnie, zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy, opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. Natomiast zgodnie z ust. 1a tego artykułu, w przypadku osoby bezdomnej skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych albo schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie ma zastosowania ust. 1 zdanie drugie. Jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie może być wyższa niż 50% tego dochodu.

Z kolei zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy, rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia. Z przepisów tych płyną następujące wnioski:

- pobyt w schronisku/schronisku z usługami opiekuńczymi ma charakter odpłatny;
- opłatę za pobyt w schronisku ponosi w części także osoba bezdomna, której dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy – do wysokości 30% dochodu za „zwykłe” schronisko bądź do 50% za schronisko z usługami opiekuńczymi;
- aby można było obciążyć bezdomnego opłatą za pobyt w schronisku, niezbędne jest podjęcie przez radę gminy uchwały w przedmiocie wysokości i zasad ponoszenia odpłatności (uchwała jako akt prawa miejscowego wymaga opublikowania w dzienniku urzędowym województwa);
- wysokość odpłatności osoby bezdomnej winna być z nią uzgodniona, co oznacza, że organ powinien uwzględnić nie tylko przyznany zakres usług, ale także to, aby po pomniejszeniu o opłatę za schronisko, dochód bezdomnego umożliwił zaspokojenie innych podstawowych potrzeb (leki, ubranie, środki higieniczne, zakup żywności).

Zgodnie z dyrektywami płynącymi z przywołanych w części wstępnej niniejszego artykułu wytycznych Ministerstwa, jak również wnioskami NIK, niedopuszczalne jest rozliczanie się osoby bezdomnej ze schroniskiem (oczywiście w przypadku osoby kierowanej w trybie ustawy o pomocy społecznej). Odpłatność przypadająca na bezdomnego powinna być uiszczana do kasy/na rachunek gminy, z której osoba została skierowana do schroniska. Jeśli bezdomny jest jednocześnie beneficjentem zasiłków z pomocy społecznej, odpłatność – na jego wniosek – może być potrącana z przysługujących mu świadczeń pieniężnych. Jeśli osoba bezdomna nie będzie uiszczać przypadającej na nią odpłatności, zastosowanie znajdą przepisy art. 104 ustawy, zgodnie z którymi należności z tytułu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, z tytułu opłat określonych przepisami ustawy oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń podlegają ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. ■

Załącznik nr 1 – wzór umowy na „zakup” miejsc w schronisku

UMOWA

nr zawarta w dniu pomiędzy: Gminą –, ul., w imieniu której działa Ośrodek Pomocy Społecznej w, ul., reprezentowany przez:, na podstawie pełnomocnictwa, zwaną dalej Zamawiającym, a Stowarzyszeniem NIP, REGON, KRS Nr, reprezentowanym przez zwanym dalej Wykonawcą. Strony niniejszej umowy ustalają, co następuje:

§ 1.

1. Zamawiający zamawia, a Wykonawca zobowiązuje się do zapewnienia schronienia w schronisku dla osób bezdomnych w osobom skierowanym przez Zamawiającego na podstawie decyzji administracyjnej.
2. Wykonawca zobowiązuje się świadczyć usługę dla: (liczba i płeć osób) zdolnych do samoobsługi.
3. Jeżeli Wykonawca będzie dysponował większą liczbą miejsc, możliwe jest skierowanie kolejnych osób, po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym między Stronami.
4. Wykonawca zobowiązuje się w ramach wykonywania przedmiotu umowy do zapewnienia całodobowego, tymczasowego schronienia oraz świadczenia na rzecz osób skierowanych usług ukierunkowanych na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.
5. Wykonawca oświadcza, że prowadzone przez niego schronisko spełnia wymogi przewidziane dla placówek tego rodzaju aktualnie obowiązującymi przepisami prawa.

§ 2.

1. Osoby kierowane przez Zamawiającego będą zgłaszać się do Wykonawcy z decyzją administracyjną, określającą zakres przyznanej przez Zamawiającego pomocy oraz z kontraktem socjalnym, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. Przed skierowaniem osoby bezdomnej do Wykonawcy, pracownik socjalny Zamawiającego poinformuje Wykonawcę telefonicznie na numer, o skierowaniu.
3. W przypadku zgłoszenia się osoby bezdomnej z Gminy – bezpośrednio do Wykonawcy, Wykonawca zobowiązuje się do niezwłocznego poinformowania (telefonicznie nr lub drogą elektroniczną) pracownika socjalnego Zamawiającego.
4. W okresie zimowym lub innej sytuacji nagłej, mogącej stanowić zagrożenie życia i zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie, o której mowa w art. 101 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przyznanie osobie bezdomnej tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych, nie wymaga podpisania przez osobę bezdomną kontraktu socjalnego.
5. Zamawiający zastrzega, że nie ma możliwości wydania decyzji przyznającej świadczenia z mocą wsteczną.

§ 3.

1. Strony ustalają, że opłata za pobyt jednej, przyjętej osoby wynosi zł brutto dziennie.
2. W przypadku przyznania przez Zamawiającego pomocy w formie posiłku, cena jednego ciepłego posiłku wynosi zł brutto, natomiast całodzienne wyżywienie wynosi zł brutto.

§ 4.

1. Płatność za pobyt osoby bezdomnej następować będzie na podstawie dokumentu księgowego wystawionego i doręczonego Zamawiającemu przez Wykonawcę po zakończeniu miesiąca kalendarzowego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania dokumentu na rachunek bankowy podany w dokumencie.
2. Zamawiający ponosi koszty wskazane w ust. 1 za dni faktycznego pobytu osoby bezdomnej w schronisku, zgodnie z decyzją, o której mowa w § 2 ust. 1.

§ 5.

1. Zamawiający zastrzega sobie prawo kontroli wykonywania przedmiotu umowy.
2. Wykonawca zobowiązuje się do udzielenia ustnie lub pisemnie, w zależności od żądania kontrolującego i w określonym terminie, wyjaśnień i informacji dotyczących realizacji zleconej usługi.

§ 6.

1. Umowa może być rozwiązana na mocy porozumienia stron albo za miesięcznym okresem wypowiedzenia jedynie w okolicznościach, za które strony nie ponoszą odpowiedzialności, a które uniemożliwiają wykonanie umowy. Środki finansowe i ewentualny zwrot środków finansowych strony określają w sporządzonym na te okoliczności protokole.
2. Umowa może być rozwiązana przez każdą ze stron ze skutkiem natychmiastowym w przypadku nienależytego wykonania umowy lub nieterminowych płatności.

§ 7.

1. Umowa została zawarta na okres od dnia r. do dnia r.
2. Wszelkie zmiany niniejszej umowy wymagają formy pisemnego aneksu pod rygorem nieważności.
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową, zastosowanie mają przepisy Kodeksu cywilnego.

§ 8.

Umowę niniejszą sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla każdej ze stron.

.....
(Zamawiający)

.....
(Wykonawca)

Załącznik Nr 2 – wzór decyzji w przedmiocie udzielenia schronienia w schronisku (z odpłatnością)

Ośrodek Pomocy Społecznej w

.....
(miejsowość, data)

ul.,
kod, miejscowość.....
tel.:
Pani/Pan

Decyzja nr

Na podstawie art. 106 ust. 1 i 4 w związku z art. 48a ust. 1 i ust. 2, art. 2 ust. 1, art. 3, art. 4, art. 7, art. 8 ust. 1 pkt 1, ust. 3 i ust. 4, art. 97 ust. 1 i ust. 1a oraz art. 107 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1876), Uchwały nr Rady w z dnia r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych i schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (Dz. Urz. Województwa, poz.), art. 108 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 256 z późn. zm.), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1358), działając z upoważnienia dla do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy – po rozpatrzeniu wniosku z dnia

ORZEKAM

1. Udzielam pomocy w formie schronienia w okresie od do w Schronisku dla bezdomnych w, prowadzonym przez
2. Ustalam Pani/Panu wysokość odpłatności za udzielone schronienie w kwocie zł miesięcznie, co stanowi ... % Pani/Pana dochodu.
3. Opłata wnoszona będzie na rachunek bankowy Ośrodka Pomocy Społecznej w (nr) w terminie do 20. dnia miesiąca za dany miesiąc.
4. Nadać decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

W dniu złożyła/złożył Pani/Pan podanie o udzielenie schronienia.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego wynika, że jest Pani/Pan osobą bezdomną, nie posiadającą rodziny. Utrzymuje się Pani/Pan z Wysokość uzyskiwanego dochodu nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. 701,00 zł.

Zgodnie z art. 48a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej (art. 48a ust. 2 ww. ustawy).

Na podstawie art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Zgodnie z ust. 1a powołanego artykułu, w przypadku osoby bezdomnej skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych albo schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie może być wyższa niż 50% tego dochodu.

Z kolei art. 97 ust. 5 ww. ustawy stanowi, że rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady

ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Mając na uwadze zapisy ustawy o pomocy społecznej Rada w w dniu r. podjęła uchwałę nr w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych i schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi

Uzyskiwany przez Panią/Pana dochód kwalifikuje Panią/Pana zgodnie z § 2 pkt 1 powołanej uchwały do wskaźnika odpłatności do 100% ustalającym odpłatność za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi na poziomie do 30%, tj. zł.

Mając na uwadze Panią/Pana potrzeby i możliwość ich zaspokojenia z posiadanego przez Panią/Pana dochodu, organ ustalił Pani/Panu wysokość odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi na poziomie 30% Pani/Pana dochodu. W związku z powyższym od dnia umieszczenia zobowiązana/zobowiązany jest Pani/Pan do wnoszenia kwoty zł tytułem odpłatności za pobyt placówce. Pozostałe koszty ponosi Ośrodek Pomocy Społecznej w

Odpłatność należy uiszczać na rachunek bankowy Ośrodka Pomocy Społecznej w (nr) w terminie do 20. dnia każdego miesiąca, poczynając od miesiąca

W dniu zawarty został kontrakt socjalny, w którym

Biorąc powyższe pod uwagę, spełnione zostały przez Panią/Pana warunki do uzyskania pomocy w formie schronienia.

Z uwagi na ważny interes strony, tj. konieczność zapewnienia schronienia jako podstawowej potrzeby bytowej, zgodnie z art. 108 k.p.a. decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji niniejszej decyzji.

POUCZENIE

1. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w za pośrednictwem Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.
2. Zgodnie z art. 127a Kodeksu postępowania administracyjnego w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.
3. Stosownie do art. 109 ustawy o pomocy społecznej osoby i rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej są obowiązane niezwłocznie poinformować OPS w, o każdej zmianie w ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń.
4. Strona jest zobowiązana do informowania OPS w o zmianie adresu do korespondencji, pod rygorem uznania korespondencji skierowanej na ostatni znany adres za doręczone.
5. Zgodnie z art. 107 ust. 4 w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy sporządza się nie rzadziej niż co 6 miesięcy aktualizację wywiadu, mimo braku zmiany danych.
6. Opłata za pobyt w schronisku, nieuiszczona przez Stronę, podlegać będzie ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.